**Valiokunnan mietintö VaVM 32/2026 vp─ HE 209/2026 vp**

# Valtiovarainvaliokunta

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuloverolain 10 ja 20 a §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi**

## JOHDANTO

### *Vireilletulo*

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuloverolain 10 ja 20 a §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 209/2026 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

### *Jaostovalmistelu*

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

### *Asiantuntijat*

Verojaosto on kuullut:
- neuvotteleva virkamies Laura Puro, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Jaana Mikkola, valtiovarainministeriö
- johtava asiantuntija Lauri Luukkonen, Verohallinto
- johtava veroasiantuntija Marja Blomqvist, Finanssiala ry
- veroasiantuntija Saara Hietanen, Finnwatch ry
- johtava veroasiantuntija Tomi Viitala, Keskuskauppakamari
- Senior Legal Specialist Mari Marsio, Pääomasijoittajat ry
- professori Pekka Nykänen

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:
- Suomen Veroasiantuntijat ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
- Suomen Asianajajat
- Senior Fellow Timo Viherkenttä

**Valiokunnan mietintö VaVM 32/2026 vp**

## HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi tuloverolakia, rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia sekä ennakkoperintälakia. Esityksen mukaan sijoitusrahastojen ja erikoissijoitusrahastojen verotusta koskevaa sääntelyä muutettaisiin.

Tuloverolain sijoitusrahastojen ja erikoissijoitusrahastojen verovapauden edellytyksiä koskevaa sääntelyä muutettaisiin Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön takia siten, ettei ulkomaisen rahaston verovapauden edellytyksenä olisi rahaston sopimusperusteisuus. Verovapauden edellytykseksi asetettaisiin kuitenkin se, että rahasto on rekisteröintivaltiossaan verovapaa, läpivirtaava tai käytännössä verovapaa. Lisäksi tiettyjen rahastojen verovapauden edellytyksenä olevan voitonjakovelvollisuuden sisältöä täsmennettäisiin. Eurooppalaisena pitkäaikaissijoitusrahastona markkinoitavan erikoissijoitusrahaston verovapauden edellytyksiä muutettaisiin siten, ettei verovapauden edellytyksenä enää olisi se, että kaikki rahaston osuudenomistajat ovat ammattimaisia sijoittajia.

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia täsmennettäisiin siten, ettei rahaston saaman osingon lähdeverovapauden edellytyksenä olisi rahaston sopimusperusteisuus. Lisäksi täsmennettäisiin rahaston jakaman voiton lähdeverotukseen liittyviä säännöksiä niin, että voitto-osuuteen ei sovelleta emotytäryhtiödirektiiviin perustuvaa osinkojen lähdeverovapautta.

Lakeihin tehtäisiin myös eräitä teknisluonteisia tarkistuksia.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2027 toimitettavassa verotuksessa.

## VALIOKUNNAN PERUSTELUT

*Yleistä*

Esityksellä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolain 20 a §:ssä säädettyjä sijoitusrahaston ja erikoissijoitusrahaston verovapauden edellytyksiä. Tavoitteena on hallitusohjelmaan sisältyvän kirjauksen mukaisesti muuttaa rahastojen verovapautta koskevaa TVL 20 a §:ää siten, että se olisi yhdenmukainen EU:n pääoman vapaata liikkuvuutta koskevien vaatimusten kanssa sekä poistaisi verotuksellisia esteitä eurooppalaisten pitkäaikaissijoitusrahastojen (European long-term investment fund, ELTIF) perustamiselle Suomessa. Lisäksi ehdotuksella pyritään tiivistämään rahastojen veropohjaa. Tarkoituksena ei ole ehdotettuja rajattuja muutoksia laajemmin muuttaa sijoitusrahastoihin ja erikoissijoitusrahastoihin sovellettavaa verovapauteen perustuvaa verotusmallia tai verovapauden soveltamiselle asetettuja kriteereitä.

Esityksen mukaan Suomen sijoitusrahastotoimintaa koskevan verosääntelyn tavoitteena voidaan katsoa olevan erityisesti se, että rahastosijoittamiseen kohdistuisi yksinkertainen verotus rahaston sijoittajan tasolla. Tällä pyritään kaksinkertaisen verotuksen välttämiseen ja siihen, että rahaston välityksellä tehty sijoitus ei johtaisi epäedullisempaan verotukseen kuin suora sijoitus. Rahastosijoittamisen verotuksellinen tavoite on toteutettu Suomen verosääntelyssä

vapauttamalla sijoitusrahastot ja erikoissijoitusrahastot kokonaan tuloverosta. Sijoitusrahasto- ja erikoissijoitusrahastosijoittamisessa tuloverotus kohdistuu sen osuudenomistajaan, jolle rahastosta saatu voitto-osuus tai rahasto-osuuden lunastuksesta saatu voitto on lähtökohtaisesti veronalaista tuloa, jollei sijoittajan omasta verostatuksesta muuta johdu.

Sijoitusrahastojen ja erikoissijoitusrahastojen verovapauden edellytyksistä säädetään vuoden 2020 alusta voimaan tulleessa tuloverolain 20 a §:ssä. Tuolloin ei muutettu rahastojen verokohtelua, mutta niiden verosääntelyä täsmennettiin niin, että verovapauden edellytyksistä tuotiin tarkemmat säännökset uuteen tuloverolain 20 a §:ään. Tuloverolakiin tuotiin niitä edellytyksiä, joita myös rahastolainsäädännössä asetetaan kotimaisille sijoitusrahastoille ja erikoissijoitusrahastoille. Vuoden 2020 alussa voimaan tulleen uudistuksen tavoitteena oli huomioida sijoitusrahastolainsäädännön muutoksesta aiheutuvat verolainsäädännön muutostarpeet sekä selkeyttää niitä tilanteita, joissa ulkomainen rahasto rinnastuu verotuksessa suomalaiseen verovapaaseen sijoitus- ja erikoissijoitusrahastoon (VaVM 34/2018 vp).

Kuten esityksessä on tuotu esille, Euroopan unionin tuomioistuimen (EUT) ratkaisujen ja kotimaisen oikeuskäytännön perusteella on kuitenkin ilmeistä, että ulkomaisen sijoitusrahaston ja erikoissijoitusrahaston rinnastettavuuden edellytykseksi ei voida asettaa rahaston sopimusperusteisuutta. Tuloverolain 20 a § on siten tältä osin ristiriidassa EU-oikeuden kanssa. Myös muiden maiden sääntelyä koskeva EUT:n oikeuskäytäntö on vaikuttanut tuloverolain 20 a §:n tulkintaan ja soveltamiseen.

ELTIF-rahastojen osalta esityksessä viitataan arvioihin, joiden mukaan tuloverolaissa 20 a §:ssä säädetty edellytys sijoittajien ammattimaisuudesta on muodostunut keskeiseksi esteeksi erikoissijoitusrahastomuotoisten ELTIF-rahastojen perustamiselle Suomessa. Koska ELTIF-rahastot ovat lähtökohtaisesti suljettuja rahastoja, niiden verovapaus edellyttäisi muun ohessa, että kaikki rahaston sijoittajat ovat ammattimaisia. ELTIF-rahasto ei siten täyttäisi tuloverolain 20 a §:ssä säädettyjä verovapauden edellytyksiä, jos sitä markkinoitaisiin ELTIF-asetuksen sallimalla tavalla vähittäissijoittajille.

*Ulkomaisen rahaston verovapauden edellytyksistä*

Tuloverolain 20 a §:ää ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan EUT:n oikeuskäytännöstä johtuvia vaatimuksia siten, että ulkomaisen sijoitusrahaston ja erikoissijoitusrahaston verovapauden edellytyksenä ei jatkossa ole rahaston sopimusperusteisuus. Verovapauden edellytykseksi asetetaan kuitenkin se, että rahasto on rekisteröintivaltiossaan verovapaa, käytännössä verovapaa tai läpivirtaava. Lisäksi tuloverolain 20 a §:n voitonjakoa koskevia vaatimuksia ehdotetaan täsmennettäväksi. Ehdotuksen mukaan vaatimus täyttyy myös silloin, kun vähintään ¾ rahaston voitosta on huomioitu osuudenomistajan tulona osuudenomistajan verotuksessa. Voitonjakovaatimusten sanamuotoja yhdenmukaistetaan rahastosääntelyn vastaavan vaatimuksen kanssa, jotta voidaan varmistua, että vaatimusta tulkitaan yhtenäisesti kotimaisten ja ulkomaisten rahastojen osalta.

Säännöskohtaisten perusteluiden mukaan ulkomaisten rahastojen verovapautta, läpivirtaavuutta tai käytännön verovapautta arvioitaessa tulisi ottaa huomioon jo aiheesta Suomea koskeneen EUT:n tuomion jälkeen syntynyt oikeuskäytäntö. Koska kansainvälisesti

sijoitusrahastotoimintaa voidaan verottaa hyvin monilla eri tavoilla ja tyypillisesti sääntely on hyvin yksityiskohtaista ja saattaa vaihdella myös sijoitusrahaston toiminnan ja saamien tulovirtojen mukaan, olisi rahaston rinnastettavuutta arvioitava aina tapauskohtaisesti (ks. HE s. 42—43).

Ehdotetussa tuloverolain 20 a §:n 8 momentissa täsmennetään, milloin rahaston katsotaan olevan läpivirtaava tai käytännössä verovapaa. Säännöskohtaisten perusteluiden mukaan läpivirtaavalla rahastolla tarkoitetaan tuloverolain 20 a §:ää sovellettaessa rahastoa, jonka rekisteröintivaltion lainsäädännön mukaisesti osuudenomistajien katsottaisiin saavan tulon suoraan sijoituskohteesta ja välissä oleva rahasto jäisi verotuksessa huomioon ottamatta. Käytännön verovapaudella tarkoitetaan puolestaan erityisesti tapauksessa KHO 2022:130 arvioinnin kohteena olleen tyyppistä veromallia, jossa rahasto sai vähentää verotuksessaan sijoittajilleen maksamansa tuoton ja rahasto käytännössä jakoi kaikki tuottonsa sijoittajilleen, jolloin sen verotettavaksi ei jäänyt tuloa. Perusteluiden mukaan käytännön verovapauden toteutumisessa keskeinen on rahaston sijaintivaltion verojärjestelmän tarkoitus, eli se, että toteutetaan verovapaus rahaston tasolla eri tavalla. Perusteluissa viitataan myös korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätökseen KHO 2025:52, josta ilmenevien periaatteiden mukaisesti rahasto ei olisi myöskään käytännössä verovapaa pelkästään sillä perusteella, että se saa vain sellaisia tuloja, jotka ovat yhteisöverovelvollisille erikseen säädetty verovapaiksi (esim. verovapaat osingot ja luovutusvoitot) (ks. HE s. 43).

Valiokunta pitää perusteltuna, että tuloverolain 20 a §:ää yhdenmukaistetaan EU-oikeuden kanssa. Myös valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on katsottu, että ulkomaisten rahastojen verovapauden edellytyksenä nykyisin oleva vaatimus ulkomaisten rahastojen sopimusperusteisuudesta ei enää vastaa EUT:n oikeuskäytäntöä ja että siitä tulisi luopua. Kuulemisessa on muun muassa suhtauduttu myönteisesti siihen, että verovapauden edellytykseksi säädetään vaatimus siitä, että rahasto on kotivaltiossaan verovapaa, käytännössä verovapaa tai läpivirtaava, joskin näihin kriteereihin on myös nähty liittyvän ongelmallisuutta. Kuulemisessa ehdotetun sääntelyn on myös muun muassa nähty vastaavan pitkälti jo nykyisen oikeuskäytännön perusteella muodostunutta tulkintaa ja sitä on pidetty perusteltuna keinona arvioida ulkomaisen rahaston rinnastettavuutta kotimaisiin rahastoihin.

Tuloverolain 20 a §:ään ei ole aiemmin sisältynyt nimenomaista vaatimusta rahaston verovapaudesta, läpivirtaavuudesta tai käytännön verovapaudesta sen rekisteröintivaltiossa eikä sopimusperusteisen rahaston rekisteröintivaltion verokohtelua ole selvitetty verovapauden edellytyksiä arvioitaessa. Toisaalta Verohallinto edellyttää jo nyt rahastolta selvitystä sen kotivaltion verokohtelusta ja arvioi verokohtelua yhtenä rinnastettavuuden kriteerinä silloin, kun kyseessä on muu kuin sopimusperusteinen rahasto. Esityksessä tuodaan esille se, että ehdotus voisi joidenkin ulkomaisten rahastojen osalta johtaa siihen, että ne eivät voisi jatkossa saada tuloa Suomesta verovapaana. Myös valiokunnan asiantuntijakuulemisessa tähän on kiinnitetty huomiota. Muutoksella voisi olla vaikutusta siihen, kuinka houkuttelevana sijoituskohteena Suomea pidetään sellaisten kiinteistörahastojen näkökulmasta, jotka eivät täyttäisi laissa säädettyjä verovapauden edellytyksiä.

Esityksessä on arvioitu, että tuloverolain 20 a §:n sääntelyllä on myös merkitystä Suomen veropohjan laajuuden kannalta. Esityksessä viitataan säännöstä koskeviin esitöihin, joiden

mukaan aiempi varsin yleisluonteinen sääntely on saattanut johtaa siihen, että ulkomaisia rahastoja rinnastetaan helpommin kotimaisiin rahastoihin ja suomalaiset rahastot eivät välttämättä saa vastaavaa kohtelua ulkomailla tai suomalaiset rahastot voivat olla muutoin tiukemman sääntelyn kohteena kuin ulkomaiset rahastot. TVL 20 a §:n tavoitteena on tältä osin ollut täsmentää rinnastettavuuden arviointia sekä edistää kilpailuneutraalia kohtelua kotimaisten ja ulkomaisten rahastojen välillä. Ehdotetun muutoksen on arvioitu heijastelevan sitä oikeuskäytäntöä, jota rahastojen EU-oikeudellisesta rinnastettavuudesta on tähän mennessä syntynyt. Edellä mainitut näkökohdat huomioon ottaen valiokunta pitää esityksessä ehdotettua rahaston kotivaltion verokohteluun perustuvaa edellytystä perusteltuna.

*Muista ehdotetuista muutoksista*

Tuloverolain 20 a §:ssä suljetuille erikoissijoitusrahastoille säädettyjä verovapauden edellytyksiä muutetaan siten, että jos suljettu erikoissijoitusrahasto on ELTIF-rahasto, ei sen verovapauden edellytyksenä ole, että rahaston kaikki osuudenomistajat ovat ammattimaisia sijoittajia. Valiokunta pitää perusteltuna poistaa verotuksellisia esteitä ELTIF-rahastojen perustamiselle Suomessa ja kannattaa ehdotettua muutosta. Myös asiantuntijakuulemisessa ehdotukseen on laajasti suhtauduttu myönteisesti.

Esityksessä ehdotetaan myös eräitä muutoksia lähdeverolakiin. Lähdeverolain 3 §:n 6 momentissa täsmennetään, ettei siinä säädettyä rajoitetusti verovelvollisen saaman osingon lähdeverovapautta sovelleta silloin, kun osinkoa jakava yhtiö ei kuulu emo-tytäryhtiödirektiivin soveltamisalan piiriin. Tältä osin tarkoituksena on varmistaa, ettei lähdeverovapautta voitaisi soveltaa verovapaan sijoitusrahaston tai erikoissijoitusrahaston jakamaan voitto-osuuteen. Ulkomaiselle rahastolle jaetun osingon lähdeverovapautta koskevaa lähdeverolain 3 §:n 10 momenttia muutetaan poistamalla vaatimus rahaston sopimusperusteisuudesta lähdeverovapauden edellytyksenä. Valiokunnalla ei ole lähdeverolakiin ehdotettavien muutosten osalta huomautettavaa.

*Lopuksi*

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää esityksessä ehdotettuja muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina. Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

## VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 209/2026 vp sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen.*

**Valiokunnan mietintö VaVM 32/2026 vp**

Helsingissä 17.11.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Saara Hyrkkö vihr
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Joona Räsänen sd
jäsen Sami Savio ps
jäsen Ville Valkonen kok
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Hannu Hoskonen kesk
varajäsen Jessi Jokelainen vas
varajäsen Janne Jukkola kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tarja Järvinen